

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18CoCsp/15/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8418202801
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8418202801.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a členov senátu JUDr. Viery Kandrikovej a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: Prima banka Slovensko a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: E. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. F. X/X, XXX XX Q. D., o zaplatenie 14.809,48 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok č.k. 1Csp/87/2018-106 zo dňa 20.10.2021, takto jednohlasne

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok vo výroku III.

II. Zrušuje rozsudok vo výroku IV. o trovách konania a v rozsahu zrušenia vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Kežmarok (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol takto cit.:

„ I. Konanie v časti o zaplatenie sumy 5.380,91 Eur z a s t a v u j e.

II. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 5.560,59 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 12.922,26 Eur od 14.02.2018 do 27.02.2018, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 12.910,48 Eur od 28.02.2018 do 27.03.2018, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 12.753,58 Eur od 28.03.2018 do 02.05.2018, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 12.712,66 Eur od 03.05.2018 do 31.05.2018, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 12.604,19 Eur od 01.06.2018 do 27.06.2018, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 12.487,35 Eur od 28.06.2018 do 27.08.2018, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 11.897,47 Eur od 28.08.2018 do 25.09.2018, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 11.596,87 Eur od 26.09.2018 do 26.10.2018, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 11.266,91 Eur od 27.10.2018 do 02.11.2018, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 11.241,50 Eur od 03.11.2018 do 28.11.2018, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 10.941,50 Eur od 29.11.2018 do 06.12.2018, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 10.925,90 Eur od 07.12.2018 do 12.12.2018, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 10.625,90 Eur od 13.12.2018 do 04.01.2019, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 10.600,31 Eur od 05.01.2019 do 28.01.2019, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 10.320,31 Eur od 29.01.2019 do 07.02.2019, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 10.304,72 Eur od 08.02.2019 do 25.02.2019, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 10.024,72 Eur od 26.02.2019 do 12.03.2019, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 9.999,14 Eur od 13.03.2019 do 25.03.2019, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 9.719,14 Eur od 26.03.2019 do 08.04.2019, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 9.693,58 Eur od 09.04.2019 do 26.04.2019,

úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 9.413,58 Eur od 27.04.2019 do 03.05.2019, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 9.388 Eur od 04.05.2019 do 21.05.2019, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 9.108 Eur od 22.05.2019 do 26.06.2019, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 8.857,40 Eur od 27.06.2019 do 17.07.2019, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 8.591,95 Eur od 18.07.2019 do 02.08.2019, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 8.545,91 Eur od 03.08.2019 do 19.08.2019, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 8.275,91 Eur od 20.08.2019 do 02.09.2019, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 8.250,31 Eur od 03.09.2019 do 17.09.2019, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 7.990,31 Eur od 18.09.2019 do 02.10.2019, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 7.954,71 Eur od 03.10.2019 do 16.10.2019, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 7.684,71 Eur od 17.10.2019 do 12.11.2019, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 7.639,11 Eur od 13.11.2019 do 18.11.2019, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 7.369,11 Eur od 19.11.2019 do 05.12.2019, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 7.335,04 Eur od 06.12.2019 do 18.12.2019, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 7.065,04 Eur od 19.12.2019 do 03.01.2020, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 7.040,95 Eur od 04.01.2020 do 21.01.2020, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 6.770,95 Eur od 22.01.2020 do 03.02.2020, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 6.746,86 Eur od 04.02.2020 do 19.02.2020, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 6.476,86 Eur od 20.02.2020 do 03.03.2020, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 6.452,76 Eur od 04.03.2020 do 20.03.2020, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 6.182,76 Eur od 21.03.2020 do 08.04.2020, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 6.158,66 Eur od 09.04.2020 do 21.04.2020, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 5.885,66 Eur od 22.04.2020 do 06.05.2020, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 5.860,59 Eur od 07.05.2020 do 18.05.2020, úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 5.560,59 Eur od 19.05.2020 do zaplattenia, to všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

III. Vo zvyšku žalobu z a m i e t a.

IV. Žalobca má nárok na náhradu trov konania proti žalovanej v rozsahu 47,76%.“

2. Citoval ustanovenie § 52 ods. 1, § 53 ods. 1 až 4 písm. v) a § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2 a 8, § 2, § 7 ods. 1 § 9 ods. 1 a 2 a § 11 ods. 1 písm. a) a b) a 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej aj ako „ZoSÚ“).

3. V odôvodnení uviedol, že na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX uzavretej medzi žalovanou a právnym predchodcom žalobcu bol žalovanej poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 19.800 eur. Predmetnú zmluvu o úvere posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu a na žalovanú hľadel ako na spotrebiteľa, pretože pri jej uzavieraní nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Na právny vzťah je potrebné aplikovať príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka). Právny vzťah medzi stranami sporu je založený spotrebiteľskou zmluvou, ktorá je regulovaná osobitnou právnou úpravou, a to ustanoveniami Občianskeho zákonníka a ZoSÚ. Dospel k záveru, že žalobca pri uzatváraní úverovej zmluvy porušil svoju povinnosť posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, uloženú mu v § 7 ZoSÚ. Žalobca nepreukázal, že pri poskytovaní úveru žalovanej postupoval dôsledne v súlade s § 7 ZoSÚ a náležite preveril schopnosť spotrebiteľa splácať poskytnutý spotrebiteľský úver. Konštatoval, že k otázke postupu žalobcu s odbornou starostlivosťou skúmať bonitu žalovanej pred uzavretím zmluvy, žalobca v rámci svojich skutkových tvrdení uvedených v žalobe, splnenie tejto povinnosti skonštatoval a následne uviedol len všeobecné tvrdenie o tom akým spôsobom banka štandardne bonitu svojich klientov preveruje. Z obsahu dokumentov predložených žalobcom nevyplýva, že by žalobca pri uzatváraní zmluvy zisťoval od spotrebiteľa údaje, ktoré sa týkali jeho rodinného stavu, dosiahnutého vzdelania, či spôsobu bývania. Žalobca preveroval výšku príjmov žalovaného formou vyplnenia dotazníka verifikačných otázok, bez následného overenia ich pravdivosti. Výdavkovú sféru a strane spotrebiteľa žalobca nepreveril. Navyše z reportu údajov zo Spoločného registra bankových informácií a Nebankového registra klientských informácií je možné zistiť, že žalovaná v čase poskytnutia úveru už splácala iné svoje záväzky. Právnym následkom posudzovania schopnosti žalovaného splácať spotrebiteľský úver bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, či výdavkoch spotrebiteľa, je to, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, keďže takýto postup sa považuje za hrubé

porušenie povinností veriteľa preveriť tzv. bonitu spotrebiteľa. Nakoľko súd prvej inštancie považoval spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov, žalovanej vznikla povinnosť vrátiť žalobcovi finančné prostriedky v sume 19.800 eur. Žalovaná žalobcovi pred zosplatením úveru uhradila sumu celkovo 6.877,74 eura, po predčasnom zosplatení sumu 1.980 eur a po podaní žaloby na súd ešte sumu 5.380,91 eura. Celkovo tak žalovaná na úhradu záväzkov z úverovej zmluvy uhradila sumu 14.239,41 eura. Istinu z tejto úverovej zmluvy tak tvorí rozdiel medzi sumou poskytnutou a sumou uhradenou, teda suma 5.560,59 eura. Vzhľadom na uvedené v prevyšujúcej časti súd žalobu v časti istiny zamietol.

4. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Žalobca mal úspech v časti sumy 5.560,59 eura, v ktorej súd žalobe žalobcu vyhovel, v časti uplatnenej istiny v sume 3.867,98 eura žalobu zamietol. V rámci rozhodovania o trovách konania v prospech žalobcu prihliadol aj na okolnosť, že v priebehu konania z dôvodu čiastočných úhrad uplatneného nároku žalobca zobral svoju žalobu späť v časti istiny v sume 5.380,91 eura. Žalobca tak bol úspešný celkovo v časti 73,88 % žalobou uplatneného nároku a žalovaný vo výške 26,12 % žalobou uplatneného nároku. Po zohľadnení vzájomného pomeru úspechu a neúspechu strán sporu, žalobcovi vznikol voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 47,76 %.

5. Proti tomuto rozsudku v rozsahu výrokov III. a IV. podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP. Namietal, že súd porušil právo žalobcu na spravodlivé súdne konanie a postupoval v rozpore so zásadou kontradiktórnosti, keď v rozpore z § 151 CSP skúmal tvrdenia žalobcu, ktoré neboli žalovanou spochybnené. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia nie je ani zrejmé, ako sa súd vypořiadal s návrhom žalobcu na vydanie rozsudku pre uznanie. Nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že bonita žalovanej bola skúmaná nedostatočne a že sa má jednať o hrubé porušenie povinnosti pri posudzovaní bonity. Právny predchodca žalobcu dostatočne posúdil schopnosť žalovanej splácať úver, a síce získaním informácií najmä o rodinnom stave, príjmach a ďalších majetkových pomeroch žiadateľa o úver v priloženej žiadosti o úver, berúc do úvahy výdavky minimálne v zákonnej výške podľa životného minima, získaním informácií o príjmach a zamestnanosti reportom zo sociálnej poisťovni, ilustráciou žiadateľa o úver v Spoločnom registri bankových a nebankových informácií resp. úverovom registri, podľa ktorého nebola žalovaná v omeškaní so splácaním žiadneho existujúceho záväzku, dodržiavala platobnú disciplínu a svoje záväzky si plnila včas. K žalobe priložil doklady o skúmaní bonity pred poskytnutím úveru a to výsledok dopytu z úverového registra a report so Sociálnej poisťovne. V súvislosti s uvedeným skutočnosťami uvádza, že pokiaľ súd prvej inštancie považoval žalobu za neúplnú, resp. mal akékoľvek pochybnosti a nejasnosti týkajúce sa skúmania bonity žalovaného pred uzavretím úverovej zmluvy, mal žalobcu vyzvať na jeho doplnenie/opravu v zmysle § 129 ods. 1 CSP. Pokiaľ súd žalobcu na doplnenie žaloby nevyzval, avšak napriek tomu meritórne rozhodol, je jeho postup procesne vadný a žalobcovi nim bola odňatá možnosť uplatňovať si procesné práva za účelom ochrany jeho práv. Navrhol zmeniť rozsudok v napadnutej časti tak, že žalobu zamietne a prizná žalobcovi náhradu trov celého konania.

6. Vo vyjadrení k odvolaniu sa žalovaná stotožnila s rozsudkom súdu prvej inštancie.

7. Vo vyjadrení k jej vyjadreniu žalobca uviedol, že žalovaná neuviedla žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé vyvrátiť dôvodnosť podaného odvolania.

8. Vo vyjadrení k jeho vyjadreniu žalovaná uviedla, že dlh aj s úrokmi už splatila a preto nesúhlasí s odvolaním žalobcu.

9. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

10. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

11. So zreteľom na obsah odvolania žalobcu bol v odvolacom konaní preskúmaný výrok III. napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie žalobu v časti prevyšujúcej nesplatenú istinu úveru zamietol, ako aj súvisiaci výrok IV. o trovách konania. Keďže výrok I. o zastavení konania v časti 5.380,91 eura žalobca a výrok II. o čiastočnom vyhovení žaloby žalovaná odvolaním nenapadli, neboli preto v odvolacom konaní predmetom preskúmania a ako také nadobudli právoplatnosť.

12. Odvolacia argumentácia žalobcu, vychádzajúc z jej obsahu a zdôraznenia údajných pochybení súdu prvej inštancie bola konštruovaná na tvrdení o nesprávnom procesnom postupe, nedostatočnom zistení skutkového stavu a nesprávnom právnom posúdení veci. Odvolací súd posúdil relevantnosť takto vymedzených tvrdení, prihliadajúc na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

13. Odvolací súd po preskúmaní odvolacích námietok dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie zodpovedali vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania. Vo vzťahu k odvolacím námietkam a na potvrdenie správnosti uvádza nasledovné.

14. Odvolateľ uviedol ako dôvod odvolania podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, podľa ktorého súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. K namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces odvolací súd uvádza, že dôvodnosť tejto námietky nebola zo spisu zistená.

15. Právo na spravodlivý proces je veľmi široko koncipovaný pojem, pričom medzi jeho zložky možno zaradiť práva ako prístup k súdu, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na poučenie o procesných právach, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, ako aj ďalšie iné. Porušenie akéhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu predstavuje pochybenie zo strany súdu. O porušenie práva na spravodlivý proces zo strany súdu však ide len vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci realizáciu práv strany sporu dosiahne takú intenzitu, ktorá jednoznačne odôvodní záver, že celé konanie sa javí ako nespravodlivé. Konkrétne konanie súdu preto musí byť hodnotené v kontexte celého konania.

16. V prvom rade sa odvolací súd vypořiadal s odvolacou námietkou, že v priebehu konania navrhol, aby súd vydal rozsudok pre uznanie nároku, a napriek tomu, že zákon v takom prípade ukladá súdu povinnosť vydať takýto rozsudok, súd prvej inštancie vec prejednal a žalobu v podstatnej časti zamietol.

17. Podľa § 282 CSP, ak žalovaný uzná nárok uplatnený žalobcom alebo jeho časť, rozhodne súd na návrh žalobcu rozsudkom pre uznanie nároku.

18. Vo vzťahu k tejto odvolacej námietke odvolací súd uvádza, že písomne vyjadrenie žalovanej v rámci jej vyjadrenia k žalobe zo dňa 01.08.2019 (č.l. 71 spisu) nemožno považovať za taký prejav jeho vôle, ktorý by vyvolával právne účinky predpokladané v ust. § 282 CSP. Je síce pravdou, že žalovaná v predmetnom vyjadrení uviedla, že si je vedomá dlhu a chce ho vyplatiť, úkon žalovanej je však potrebné posudzovať s ohľadom na celý obsah tohto vyjadrenia, v ktorom uviedla, že sa dostala do finančných problémov a musela odísť pracovať do C. republiky.

19. V konaní nebolo sporné, že na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXX uzavretej medzi žalovanou a právnym predchodcom žalobcu, Sberbank a.s. bol žalovanej poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 19.800 eur. Žalovaná mala žalobcovi uhradiť sumu poskytnutého úveru v celkovej sume 29.460,24 eura v 108 mesačných splátkach vo výške 272,78 eura.

20. Vzhľadom k subjektom zmluvy (dodávateľ podľa ust. § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka a spotrebiteľ podľa ust. § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka) išlo o zmluvu spotrebiteľskú podľa ust. § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Možno bez najmenších pochybností konštatovať, že v danom prípade išlo o tzv. formulárovú zmluvu, ktorá bola uzavieraná vo viacerých prípadoch a spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom ovplyvnil nemohol. Zároveň túto úverovú zmluvu vzhľadom k tomu, že predmetom zmluvy bolo poskytnutie bezúčelového úveru zo strany veriteľa poskytujúceho úvery v rámci svojho podnikania spotrebiteľom možno podľa ustanovenia § 1 ods. 1 a 2 a § 2 písm. d) ZoSÚ podradiť pod právnu úpravu zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa ZoSÚ.

21. V prípade spotrebiteľských sporov nie je uznanie dlhu žalovanou - spotrebiteľkou pred súdom skutočnosťou, ktorá by pozbavovala súd povinnosti preskúmať spotrebiteľskú zmluvu, ktorá je právnym základom uplatneného nároku z toho hľadiska, či obsahuje obligatórne náležitosti v zmysle ZoSÚ, alebo či neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Priečilo by sa zásade spravodlivosti, ak by v konaní pasívni spotrebiteľia boli zvyhodňovaní voči spotrebiteľom, ktorí dlh pred súdom uznajú, a to častokrát len z obavy, že v opačnom prípade im nebude umožnené uhradiť dlh v splátkach, z dôvodu neinformovanosti, neznalosti svojich práv, pocitu bezmocnosti voči dodávateľovi, ktorý je v konaní právne zastúpený a pod. Aj v tomto prípade všetky okolnosti nasvedčujú tomu, že žalovaná existenciu dlhu nespochybňovala a svoje vyjadrenie o uznaní pohľadávky formulovala pod tlakom okolností - prebiehajúce súdne konanie a nepriaznivá finančná situácia žalovanej. (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/149/2017 zo dňa 21. 08. 2018, uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17Co/79/2015 z 25. 02. 2016).

22. Odvolací súd pripomína rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie C-168/05 Mostaza Claro cit.: „Systém ochrany zavedený smernicou vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah (rozsudok z 27. júna 2000, Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, C-240/98 až C-244/98, Zb. s. I-4941, bod 25). Táto možnosť priznaná súdu bola posúdená ako nevyhnutná pre to, aby bola pre spotrebiteľa zabezpečená účinná ochrana, najmä s ohľadom na nezanedbateľné nebezpečenstvo toho, že tento spotrebiteľ o svojich právach nevie, alebo má ťažkosti s ich uplatnením (rozsudky Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, bod 26, ako aj Cofidis, bod 33).

23. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie nepostupoval v rozpore s ust. § 282 CSP, keď vo veci nerozhodol rozsudkom pre uznanie, svojím postupom plne rešpektoval a splnil povinnosť vyplývajúcu mu z právnej normy zameranej na ochranu spotrebiteľa. Postup súdu prvej inštancie v prejednávanej veci je v súlade s ustanovením § 295 CSP, podľa ktorého súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Súd aj bez návrhu obstará alebo zabezpečí taký dôkaz a zásadami, na ktorých spočíva konanie s tzv. slabšou stranou. Súd je totiž vždy povinný ex offa poskytnúť ochranu spotrebiteľovi ako slabšej zmluvnej strane, a to aj v prípade, že sa spotrebiteľ svojich práv v konaní nedovoľáva.

24. Podľa § 129 ods. 1 CSP ak ide o podanie vo veci samej alebo návrh na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia, z ktorého nie je zrejmé, čoho sa týka a čo sa ním sleduje, alebo ide o podanie neúplné alebo nezrozumiteľné, súd vyzve toho, kto podanie urobil, aby podanie doplnil alebo opravil v lehote, ktorá nemôže byť kratšia ako desať dní.

25. Odvolacia námietka žalobcu spočívajúca v namietanom nesprávnom postupe súdu prvej inštancie týkajúceho sa možného postupu podľa § 129 ods. 1 CSP nie je dôvodná. V danom prípade žaloba žalobcu spĺňala zákonom stanovené náležitosti, teda obsahovala údaje, ktoré vyžaduje zákon, ktoré sú nevyhnutné pre identifikáciu žalobného podania, ale aj pre identifikáciu postupu súdu. Žaloba spĺňala všetky náležitosti vyžadované Civilným sporovým poriadkom, pričom nešlo o podanie vadné, či už po stránke jeho neúplnosti alebo nezrozumiteľnosti. Súd môže pristúpiť k poučovacej povinnosti a vyzve, len pokiaľ je podanie neúplné alebo nezrozumiteľné, pričom tieto náležitosti sa môžu týkať len procesného práva, nie otázkou práva hmotného. Skutočnosť, že žalobca neunesol dôkazné bremeno v zmysle hmotného práva vo vzťahu k splneniu povinnosti podľa § 7 ZoSÚ pred uzavretím úverovej zmluvy, nepredstavuje dôvod pre postup súdu v konaní v zmysle ustanovenia § 129 ods. 1 CSP. Unesenie

dôkazného bremena je už otázkou hmotného práva, preto nemožno dospieť k záveru o nesprávnom procesnom postupe súdu prvej inštancie.

26. Žalobca namieta procesný postup súdu, ktorý skúmal splnenie podmienok odbornej starostlivosti podľa § 7 ZoSÚ bez toho, aby túto skutočnosť namietal dotknutý spotrebiteľ. V danom prípade, preto odvolací súd dáva do pozornosti rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C-679/2018, zo záverov ktorého vyplýva, že články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES, sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa a vyvodíť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinností veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny, v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne.

27. K námietke nesprávneho právneho posúdenia § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak sice aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn.7 Cdo 7/2010).

28. Vzhľadom na rozhodnutia Súdneho dvora vo veciach sp. zn. C-565/12 z 27.03.2014, C - 449/13 zo dňa 18.12.2014 a C - 679/18 zo dňa 05.03.2020, na nároky, ktoré na dodávateľa kladie úijné právo a s poukazom na ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta žalobcom. Pokiaľ si žalobca uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t.j. § 52 a nasl. OZ, ZoSÚ a ďalšie. Správne preto konštatoval súd prvej inštancie, že bolo na žalobcov, aby tento preukázal, že bonitu žalovanej jeho právny predchodca náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ.

29. Správne poukázal súd prvej inštancie tu skutočnosť, že veriteľ v zmysle ustanovení § 7 a § 11 ZoSÚ je pri posúdení úverovej schopnosti klienta povinný brať na zreteľ ako existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky. Pri posúdení úverovej schopnosti je povinnosťou veriteľa klásť dôraz na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či mu zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške.

30. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie preukazoval skúmanie bonity žalovanej pred uzavretím úverovej zmluvy Lustráciou zo spoločného úverového registra informácií a nebankového registra klientských informácií a reportom zo Sociálnej poisťovne. Zo žalobcom predložených listín, je zrejmé, že právny predchodca žalobcu si zistil príjem žalovanej z potvrdenia Sociálnej poisťovne zo dňa 16.09.2015, predstavujúci mzdu vo výške aspoň 500 eur (č.l. 41 spisu). Žalobca nepreukázal, že by si jeho právny predchodca overoval výšku príjmu u samotnej žalovanej, resp. o tom nepredložil dôkaz.

31. Na strane výdavkov z dopytu žalobcu v Spoločnom registri bankových informácií zo dňa 18.09.2015 je zrejmé, že pred uzavretím úverovej zmluvy zo dňa 13.03.2018 mala žalovaná 2 splátkové úvery s celkovou mesačnou splátkou 269 eur (205 eur a 64 eur) a celkovou zostatkovou hodnotou úveru vo výške 17.825 eur. Žalobca nepredložil žiadne ďalšie listiny, ktoré by preukazovali aké mala žalovaná výdavky na bývanie, domácnosť, na živobytie, na lieky. Žalobca neunesol dôkazné bremeno, pokiaľ ide o skúmanie pravidelných výdavkov žalovanej pred uzavretím uvedenej úverovej zmluvy. Skúmanie výdavkov len nahliadnutím do databáz banky a úverových registrov, (predložený výpis z úverového

registra, ktorý predložil žalobca) nie je dostatočné. Tieto databázy nemôžu dať úplný obraz o výdavkoch klienta, keďže medzi tie možno zaradiť aj bežné mesačné výdavky súvisiace s domácnosťou. Pokiaľ veriteľ nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či klient je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver.

32. Na základe takto zisteného stavu je zrejmé, že žalobca nepreukázal, že pri overovaní bonity žalovaných jeho právny predchodca nemal k dispozícii dostatočné údaje o ich príjmoch a výdavkoch žalovanej, čo vedie k záveru, že pri posudzovaní ich žiadosti o úver nemal k dispozícii všetky relevantné údaje. Za tohto stavu je nutné konštatovať, že v konaní žalobca nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 ZoSÚ. Dôsledkom podcenenia bonity je neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posudzovať bonitu spotrebiteľa.

33. Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca v danej veci hrubo porušil svoje povinnosti pri overovaní bonity žalovanej ako spotrebiteľov v zmysle § 7 ods. 1 v spojení s § 11 ods. 2 druhá veta ZoSÚ. Žalobca, resp. jeho právny predchodca pochybil pri posúdení úverovej schopnosti žalovanej s následkami čo do straty nároku na úroky a poplatky zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 18.09.2015.

34. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

35. Pokiaľ ide o trovy prvoinštančného konania, odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že súd prvej inštancie aplikoval ust. § 255 ods.2 CSP, konštatovaním, že žalobca mal v spore čiastočný čistý úspech v percentuálnom vyjadrení 47,76 %, a takomto rozsahu mu priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanej.

36. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti, teda petitu a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. U žalobcu ide o plný úspech v konaní iba vtedy, ak sa výrok meritórneho rozhodnutia zhoduje so žalobným petitom, t.j. ak sa jeho žalobe vyhovel v plnom rozsahu. Strana sporu, ktorá mala plný úspech vo veci má nárok na náhradu trov všetkých účelne vynaložených trov proti druhej strane sporu, ktorá vo veci úspech nemala. Ak strana sporu nemá plný úspech vo veci, vždy má čiastočný úspech, t.j. každá strana je sčasti úspešná a sčasti neúspešná.

37. Napriek uvedenému odvolací súd zástava názor, že úlohou súdu nie je len mechanicky rozhodovať o náhrade nákladov podľa výsledku sporu, ale zvážiť, či tu neexistujú ďalšie rozhodujúce okolnosti majúce podstatný vplyv na priznanie alebo nepriznanie náhrady účelne vynaložených nákladov. Súdu priamo zo zákona vyplýva povinnosť pri rozhodovaní o náhrade trov konania skúmať i (ne)existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP. V žiadnej právnej veci sa strana sporu nemôže spoliehať na to, že zmierňujúce ustanovenie § 257 CSP sa ho nedotkne.

38. Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva, či súd prvej inštancie dostatočne skúmal (ne) existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa a ako sa vysporiadal s uvedenými skutočnosťami ako s dôvodmi hodnými osobitného zreteľa, ktoré zakladajú aplikáciu ust. § 257 CSP.

39. Odvolací súd zastáva názor, že pokiaľ voči spotrebiteľovi v spotrebiteľskej veci boli použité nekalé obchodné praktiky či uplatnené nároky na plnenia v rozpore s dobrými mravmi alebo na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky, predstavuje to dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý je dôvodné náhradu trov konania nepriznať.

40. Obsahové náležitosti rozsudku určuje ustanovenie § 220 CSP. Ich správnosť a úplnosť je predpokladom vykonateľnosti a preskúmateľnosti rozhodnutia. Či je rozhodnutie preskúmateľné alebo nie, sa dá zistiť len z jeho odôvodnenia.

41. Keďže nedostatočne zdôvodnenie rozhodnutia je potrebné hodnotiť ako nesprávny procesný postup súdu, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku IV. o trovách konania postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

42. Úlohou súdu prvej inštancie po vrátení veci bude opätovne rozhodnúť o trovách konania s tým, že posúdi, či v tejto veci existujú skutočnosti, ktoré odôvodňujú aplikáciu ust. § 257 CSP. Súd prvej inštancie svoje závery odôvodní v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP tak, aby jeho rozhodnutie bolo presvedčivé.

43. Prvoinstančný súd, ktorý je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

44. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).